

1. Húsi og IK-flokkung

Um tú brúkar arbeiðsljós í einum krevjandi umhvörvi, kann tað vera eitt gott hugskot at velja eina lampu úr sterkum tilfari. Tað kann til dømis vera úr slagtryggum plasti ella aluminium, sum er lætt, sterkt og mótstöðuført í mun til veður. Á tann hátt tryggjar tú tær, at lampan í størri mun tolar at koppa ella verða mist. Um tú vilt vita, hvat ein arbeiðslampa tolar, kanst tú hyggja eftir IK-flokkungini.

IK-flokkung er ein altjóða standardur, sum metir um mótstöðuføri í mun til slag á eitt elektriskt tól og ávirkanina frá slagnum á mekanisku og elektronisku lutirnar í tólinum.

Tann vanligi IK-flokkungin gongur frá IK00, sum er einki mótstöðuføri, til IK10, sum tann hægsta flokkungin.

Her eru nøkur dømi:

IK00	Einki mótstöðuføri
IK05	Vart við 0,7 joule ávirkan. Tað svarar til ávirkanina av einum massa upp á 0,25 kilo, sum dettur 280 millimetrar.
IK10	Vart við 20 joule ávirkan. Tað svarar til ávirkanina av einum massa upp á 5 kilo, sum dettur 400 millimetrar.

2. Kaðal og kaðallongd

Tá tú brúkar eina arbeiðslampu hvønn dag ella rættiliga ofta, er neyðugt við eini lampu, sum hevur ein langan sterkan kaðal/leidning. Til handverkarar verður mælt til at brúka gummi neopren kaðal. Tú kanst lesa á kaðalkoduni, um talan er um ein neopren kaðal. H05RN-F ella H07RN-F eru góðir sterkir kaðalar, sum tola slit bæði innandura og uttandura. Ein gummi neopren kaðal brotnar heldur ikki so lætt, um tað er frost, tí gummi verður ikki hart upp á sama hátt sum plast.

Tá tú keypir eina lampu, vel so eina við einum langum kaðali. Um tú sjálvur skiftir leiðningin til ein longri leiðning, so fellur sum oftast endurgjaldskravið burtur, um nakað hendir við lampuni.

3. Jørðstikk

Tryggja tær, at tú keypir eina arbeiðslampu við jørðstikki - altso einari sum hevur trýbeint stikk.

Tá ein lampu hevur jørðstikk, er hon vard ímóti skamlopi frá yvirspenningi, men sera týðningarmikið er tað eisini, at jørðin tryggjar brúkararan av lampuni, so hann ikki fær elektriskan stoyt. Tað er týðningarmikið at ansa eftir sær sjálvum, sínum starvsfeløgum ella arbeiðsfólki. Tryggja tær tí altíð, at útgerðin er í lagi, og at jørðbeinið á stíkkinum ikki er brotið av.

4. RoHS-merki

Hygg eftir RoHS-merkinum, tá tú keypir eina arbeiðslampu. Vit hava øll eina ábyrgd yvirfyri umhvørvinum. Velur tú eina lampu við RoHS-merki, veist tú at tú hevur keypt eina vøru, sum ikki inniheldur skaðiligg evnir, sum kunnu skaða teg ella umhvørvið, tá lampan skal burturbeinast.

5. Lumen, lux, ljósúrtøka og livitið

Lumen er tann mongd av ljósi, sum ein ljóskelda sendir út í einum ljósstreymi - altso ljóstyrkin. Lux er eitt annað heiti, sum verður brúkt, og tá er talan um tað reella ljósúrtýtið.

Lux-virði sigur frá, hvussu nógv ljós ein lampu skapar í einum rúmi. Lux-útrokningin er eitt sindur teknisk, men hetta virði kann vera gott at brúka, tá tú skal samanbera lampur, tí lux er tann veruliga ljósúrtøkan, sum er á einum givnum stað. Luxvirði er høgt á miðjum degi, tá sólin skínir inn í eitt rúm, meðan tað er lágt, tá tað er farið at skýma.

Tað finnast eitt hav av LED-lampum, so fyri at vita, hvussu gott lampan lýsir, ber til at rokna lumen-pakkan pr. watt hjá lampuni.

Lumen/brúk av watt = Lumenpakki (Lm/W)

Tann hægsti lumenpakkin gevur tað virknastu lampuna.

Ein LED-lampa hevur eina longri livitið. Eitt vanligt ljósstoffrør ella pera kann geva ljós í einar 10.000 tímar, meðan nógv LED-lampur kunnu lýsa í upp til 50.000 tímar. Í mun til prísar á LED-lampum, loysir tað seg ikki longur at brúka vanligar perur.

6. Kelvin og lit-temperaturur

Kelvin, sum verður stýtt K, er heitið fyri tann lit, sum ljósið hevur. Tað ber til at sjónliggera kelvin við at hava ein stiga frá koldum bláum ljósi til hvítt og síðani via gult til heitt reytt.

Tess hægri kelvin er, kaldari er ljósið, meðan eitt lágt kelvin boðar frá heitum ljósi. Vanliga verður viðmælt at brúka millum 3000 og 4000 kelvin sum arbeiðsljós. Tá er ljósið neutralt og gevur eitt hugaligt arbeiðsumhvørvi - bæði inni og úti.

7. Littulking og Ra-virði

Littulking verður altíð lýst sum Ra-virði (Color Rendering Index).

Ra-virði visir í hvussu stóran mun ljóskeldan endurgevur tann rætta litin á tí, sum lýst verður á.

Um ein ljóskelda við lágum Ra-virði lýsir á eina reyða blómu, vil blóman kennast keðilig og ikki so reyð. Um ljóskeldan hevur eitt høgt Ra-virði, vil liturin á blómuni vera kraftigari og meira náttúrligur.

Sólin gevur tað hægsta Ra-virði, sum er 100. Nakrar LED-perur kunnu lýsa við nærum 100 Ra, men tær flestu á marknaðinum liggja frá 80 og eitt sindur uppftir. Yvir 80 er fint, tá hugsað verður um eina arbeiðsstøðu.

Um ein LED-pera hevur eitt høgt Ra-virði, so minkar lumen samstundis. So um tú velur eitt høgt Ra-virði, missur tú samstundis eitt sindur av ljóstyrkini.

Lágt Ra virði

Høgt Ra virði

8. IP-góðkenning

Ein góð arbeiðslampa er væl vard ímóti støvi og vatni. Tað hevur við sær, at hon kann brúkast í fleiri ymsum arbeiðsstøðum bæði inni og úti. Umframt at tað gevur eina sterka lampu, kann eitt høgt IP-virði tryggja teir persónar, sum eru um lampuna og brúka hana.

IP-talið verður brúkt í mun til hvussu mótstöðufør lampan er, og hvussu nógv hon tolar av ávirkan frá bæði hørðum og flótandi evnum,

IP-virðið er sett saman av tveimum tølum. Tað fyrri visir hvussu mótstöðufør lampan er yvirfyri fóstum evnum, og tað seinna yvirfyri flótandi evnum. Um eitt av tølunum er eitt X ella eitt 0 (null), er lampan ikki vard fyri hesum.

Soleiðis roknar tú IP-virði:

Fyrri talið. Føst evni.
Fyrri talið visir hvussu væl vard lampan er fyri ávirkan av partiklum, eitt nú dusti (hvussu væl bjálvað hon er), eins og talið visir, hvussu væl vardur brúkarin er í mun til at koma í samband við partar av lampuni, sum bera spenning (eitt nú við við fingrunum).

Fyrri tal	Verja av útgerðini ímóti fóstum partiklum	Verja av útgerðini ímóti vandamiklum lutum
0 ella X	Eingin verja	Eingin verja
1	>50 mm	Stórir kropslutir, t.d. ein hond
2	>12,5 mm	Fingur, 12,5 mm í tvørmáti
3	>2,5 mm	Amboð, 2,5 mm í tvørmáti
4	>1 mm	Tráður/strongur, 1 mm í tvørmáti
5	Vard ímóti dusti	Tráður/strongur, 1 mm í tvørmáti
6	Dusttøtt	Tráður/strongur, 1 mm í tvørmáti

Seinna tal

Seinna talið visir skaðaligu ávirkanina um vatn ella onnur flótandi evnir seta inn

Seinna talið	Verja ímóti vætu	Merking
0 ella X	Eingin verja	Eingin verja
1	Loddrættir dropar	varandi kavstoyting
2	Loddrættir dropar sum hella 15 stig	Loddrættir dropar mugu ikki skaða útgerðina, um teir koma frá einum vinkli upp á 15 stig
3	Brúsubað/regn	Brúsubað/regn má ikki skaða útgerðina, um vætan kemur frá einum vinkli upp á 60 stig.
4	Nógv væta frá øllum síðum	Nógv væta frá øllum síðum má ikki skaða útgerðina
5	Spula frá øllum síðum	Um spula verður frá øllum síðum við slandum ella dýsum, skal útgerðin ikki fáa skaða
6	Ógvuslig spuling frá øllum síðum	Ógvuslig spuling frá øllum síðum má ikki skaða útgerðina.
7	Undir vatni eina løtu	Útgerðin tekur ikki skaða, um hon er undir vatni (15 til 100 cm) upp til hálvan tíma.
8	Varandi undir vatni	Útgerðin tekur ikki skaða um hon er undir vatni, í mun til tær treytir, sum framleiðari og kundur hava avrátt.

Leita eftir arbeiðslampum við í minsta lagi IP44. Vit viðmæla IP54, IP65 ella IP67, tá talan er um handverkaravinnu.

IP44 = Lampan er vard ímóti ávirkan frá størri lutum og vatni úr øllum ættum
IP67 = Heilt dusttøtt og tolar at verða undir vatni eina løtu.